

Krush P.V.
candidate of economic sciences, professor NTUU «KPI»
Ovcharenko A.U.
student FMM NTUU «KPI»

THE THEORETICAL BASIS OF CRISIS MANAGEMENT OF FINANCIAL AND ECONOMIC ACTIVITIES OF ENTERPRISES

This article reviews the major theoretical fundamentals of crisis management, the basic situation of crisis management of financial and economic activities of enterprises is a strategic and operative crisis management as an important aspect of financial and economic activities of enterprises.

Keywords: crisis management, financial and economic activities, financial resources, crisis management mechanisms of financial and economic activities.

Матусов Ю.П.
к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»
Будаєва А.С.
студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Статтю присвячено дослідженню системи показників ефективності використання основних фондів з урахуванням ринкових умов господарювання. В роботі проаналізовані та систематизовані методи наукового пошуку оптимальних шляхів використання всіх наявних ресурсів з метою найшвидшого вирішення проблем конкурентноздатності та економічної стабільності. Виявлені резерви та розроблені пропозиції щодо підвищення ефективності використання основних виробничих фондів.

Ключові слова: основні фонди, фондівіддача, капіталовіддача, фондомісткість, фондоозброєність, інтенсивне відтворення, екстенсивне використання основних засобів.

Вступ. Проблема використання основних виробничих фондів, набуває особливої актуальності, оскільки ринкові економічні процеси останніх років змусили підприємства України переглянути свою політику щодо ефективності використання всіх наявних ресурсів з метою найшвидшого вирішення проблем конкурентноздатності та економічної стабільності. Для того щоб вирішити це важливе питання підприємство має звернутись до методів наукового пошуку оптимальних шляхів розв'язання цієї проблеми, ґрунтовного економічного аналізу своєї діяльності та ринкової ситуації в цілому, методів планування та прогнозування.

Вагомий внесок у дослідження питань формування науково обґрунтованої системи показників ефективності використання основних засобів зробили такі вчені економісти: І.Я. Кац, З.В. Атлас, С.Н. Паншина, Е.А. Іванов, А.Е. Фукс, І.А. Бланк, А.М. Поддєрьогін, А.М. Турило та багато інших.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є перегляд і обґрунтування системи показників ефективності використання основних засобів з урахуванням ринкових умов господарювання.

Основне завдання дослідження: виявити резерви та розробити пропозиції щодо підвищення ефективності використання основних виробничих фондів.

Об'єктом дослідження є система показників ефективності використання основних фондів підприємства.

В роботі використані теоретичні методи дослідження: аналіз, синтез, класифікація, систематизація, узагальнення, які дозволили дослідити особливості використання основних виробничих фондів.

Результати дослідження. Кожне підприємство має розглядати питання стабілізації та виходу на зазначений рівень конкурентоздатності через призму своєї самостійності та незалежності як товаровиробника, з одного боку, і залежності від впливу зовнішнього економічного середовища та, зокрема, макроекономічного впливу держави з іншого.

Для того щоб вивести фірму у ранг прибутковості часто звертаються до кількісного і якісного вдосконалення основних виробничих фондів шляхом введення нових фондів та модернізацію устаткування, використовуючи, при цьому, здобутки науково-технічного прогресу, удосконаленню організації матеріально-технічного забезпечення підприємств та технічного обслуговування сучасних систем машин; запровадження прогресивних форм організації виробництва і праці; застосування сучасних ефективних систем матеріального стимулювання робітників; залучення інвестиційних ресурсів вітчизняних і зарубіжних інвесторів для модернізації матеріально-технічної бази підприємств. Але одним з найважливіших факторів вдосконалення виробництва залишається підвищення ефективності вже існуючих засобів праці. Для цього необхідно провести серйозний аналіз складу та структури основних фондів, їх технологічного стану, резервів покращення використання основних фондів та їх ефективності [1].

Ефективність в широкому розумінні – це відношення результатів до затрат. У практичній діяльності підприємств результати і затрати постійно змінюються, тому динаміка їх співвідношення є особливо важливою складовою економічного дослідження.

На сьогоднішній день основним критерієм ефективності використання основних засобів є отримання максимального результату при оптимальних затратах. Вибір критерію оптимальності ґрунтується на широкому впровадженні в практику господарювання більшості вітчизняних підприємств економетричних моделей оптимізації складу і структури витрат ресурсів.

Ряд науковців виокремлюють показники ефективності використання основних засобів:

1. Показники забезпечення підприємства основними засобами (фондомісткість, фондоозброєність, коефіцієнт реальної вартості основних виробничих запасів).

2. Показники стану основних засобів (коефіцієнти зносу, придатності, оновлення, вибуття та приросту).

3. Показники ефективності використання основних засобів (фондовіддача, рентабельність основних засобів).

Практична реалізація окреслених заходів на підприємствах позначиться на їх економічній діяльності і сприятиме підвищенню інтенсивності виробництва. Інтенсифікація використання основних засобів підприємств дає змогу значно знизити витрати, пов'язані з моральним зносом машин і устаткування, сприяє прискоренню їх оновлення, що в кінцевому результаті позитивно позначається на фондоозброєності праці працюючих та зростанні її продуктивності. А в кінцевому підсумку зростає і фондовіддача на підприємствах [2,5].

Чільне місце повинно бути відведено заходам, спрямованим на поліпшення екстенсивного використання основних засобів. Підвищення змінності роботи устаткування є важливим фактором зростання обсягів виробництва продукції і підвищення ефективності використання основних засобів. У зв'язку з цим, на підприємствах необхідно домагатися оптимальної структури складових засобів праці, досягнення пропорцій між робочою силою і відповідними видами машин і устаткування.

Підвищення коефіцієнтів змінності роботи устаткування підприємства може бути досягнуто шляхом

- розширення зони багатOVERSTATного обслуговування;
- суміщення професій.

Значного підвищення змінності роботи устаткування можна домогтися шляхом розширення сітки госпрозрахункових організацій, покликаних здійснювати прокат машин і устаткування та інших елементів основних фондів. Такі госпрозрахункові організації скуповують у підприємств зайве устаткування, здійснюють у випадках необхідності їх ремонт і модернізацію і віддають на прокат підприємствам, споживачам. Від такої діяльності економічну вигоду отримують всі її учасники: підприємства [3,4].

Використання основних засобів мають соціальні фактори. Так, проведені соціологічні дослідження на ряді підприємств дали змогу виявити низку причин, які негативно впливають на організацію використання активної частини основних засобів в другу зміну. Насамперед, мова йде про незадовільне забезпечення другої зміни необхідним комплексом послуг виробничої інфраструктури (своєчасного ремонтного обслуговування, ритмічного забезпечення робочих місць необхідними матеріалами, інструментом, комплектуючими, транспортними засобами, різними видами енергії), низький рівень організації харчування, медичного обслуговування; недостатність в організації соціально-побутової інфраструктури міст та

робітничих селищ; невисокий рівень кваліфікації кадрів, що не дає можливість ефективно використовувати нову техніку.

Поряд з технічними і організаційними факторами важливу роль в підвищенні ефективності використання основних засобів повинні відігравати фактори матеріального стимулювання працівників підприємств. Мова йде про те, що менеджмент підприємств має розробляти і постійно удосконалювати механізми матеріального стимулювання робітників, інженерів та інших працівників, діяльність яких сприяє виявленню та організації використання резервів підвищення ефективності основних засобів [4].

Поліпшення інтенсивного та екстенсивного використання основних засобів підприємств безпосередньо позначається на зниженні собівартості виготовлюваних виробів за рахунок економії на умовно-постійних витратах, а в кінцевому підсумку це дає змогу збільшити прибуток підприємств та підвищити рентабельність їх діяльності.

Дослідження було проведено на прикладі підприємства ВАТ «Промприлад», яке знаходиться в досить скрутному становищі, оскільки на підприємстві дуже багато коштів йде на ремонт, модернізацію та реконструкцію оборотних фондів. Доцільно було би здійснювати поступове технічне переозброєння, що призвело б до зменшення цих витрат. Кошти на це переозброєння можна знайти за рахунок здачі в оренду великої кількості пустуючих приміщень та обладнання, що перебуває на консервації. Експлуатувати застарілі, навіть модернізовані основні фонди не завжди вигідно, бо тягне за собою підвищення витрат на ремонт, паливо, енергію, екологію, знижує продуктивність праці, тому в деяких випадках доцільно вводити нову техніку і технології.

Висновки. На основі проведених досліджень можна зробити висновок про необхідність перегляду чинної системи оцінки використання основних засобів, що обумовлено в першу чергу інтенсифікацією відтворювальних процесів на підприємствах та відсутністю чи обмеженістю джерел їх фінансування. Слід базуватися на такому загальному критерію, як отримання максимального результату при оптимальних затратах. Реалізація розроблених принципів ефективності використання основних засобів сприятиме уточненню і науковому обґрунтуванню системи показників ефективності, що забезпечить ефективність прийняття управлінських рішень на підприємстві стосовно політики управління основними засобами.

Перелік посилань

1. Білик М. Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / М. Д. Білик // Фінанси України. – 2005. – №3. – С. 117–129.
2. Бобров В.Я. Основи ринкової економіки та підприємництва. К.: «Вища школа», 2002. – 690 с
3. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні: навчально–практичний посібник. – Дніпропетровськ; ТОВ «Баланс–Клуб», 2005 – 289 с.
4. Економіка і підприємництво: стан та перспективи: Збірник наукових праць / Ред. кол.: А.А. Мазаракі, А.Д. Бутко, С.І. Бай. – К.: КНТЕУ, 2004. – 280 с.

5. Круш П.В., Подвігіна В.І., Клименко О.В. Капітал та основні засоби підприємства: Навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 168с.

6. Костенко Т.Д., Підгора Є.О., Рижиков В.С., Панков В.А. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів. – К.: ЦНЛ, 2005. – 398 с.

Матусов Ю.П.

к.э.н., доцент НТУУ «КПИ»

Будаева А.С.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОСНОВНЫХ ФОНДОВ НА ПРЕДПРИЯТИИ

Статья посвящена исследованию системы показателей эффективности использования основных фондов с учетом рыночных условий ведения хозяйства. В работе проанализированные и систематизированные методы научного поиска оптимальных путей использования всех имеющихся ресурсов с целью самого быстрого решения проблем конкурентоспособности и экономической стабильности. Обнаруженные резервы и разработанные предложения относительно повышения эффективности использования основных производственных фондов

Ключевые слова: основные фонды, фондоотдача, капиталоемкость, фондоемкость, интенсивное воссоздание, экстенсивное использование основных средств.

Matusov Y.P.

candidate of economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»

Budaeva A.S.

student FMM NTUU «KPI»

INCREASE OF EFFICIENCY OF THE USE OF CAPITAL ASSETS ON AN ENTERPRISE

The article is devoted research of the system of indexes of efficiency of the use of capital assets taking into account the market conditions of menage. In-process analysable and systematized methods of scientific search of optimum ways of the use of all present resources are with the purpose of the most rapid decision of problems of konkurentnozdatnosti and economic stability. The found out backlogs and developed suggestions is in relation to the increase of efficiency of the use of capital production assets.

Key words: capital assets, fondootdacha, kapitaloviddacha, profitability of capital assets, capital-intensiveness', intensive recreation, extensive use of the fixed assets.
